

Almenn efnafræði
EFNA2ME05 fjarnám
Námsáætlun vorönn 2026

Verkenntaskólinn á Akureyri

Kennari:	Jóhannes Árnason	johannes.arnason@vma.is	846 9030	Skammst.	JÁR
----------	------------------	--	----------	----------	-----

ÁFANGALÝSING:

Áfanginn er grunnáfangi í efnafræði. Helstu viðfangsefni eru efna- og eðliseiginleikar efna, mælingar og meðferð talna, bygging atóma, frumefni, efnasambönd, jónir, læsi á lotukerfið og efnatengi. Helstu gerðir efnahvarfa, læsi á efnajöfnur og mikil áhersla á magnbundna útreikninga.

Hugtökin mól og styrkir efna í lausnum, samband hita, þrýstings og rúmmáls fyrir gastegundir. Með samræðu er lögð áhersla á að tengja námsefnið reynsluheimi nemanda, auka víðsýni hans og beita rökhugsun.

FORKRÖFUR: Að hafa lokið stærðfræði í grunnskóla með fullnægjandi hætti að mati skólans

ÞEKKINGARVIÐMIÐ - Nemandi skal hafa öðlast þekkingu og skilning á:

- grunnhugtökum í efnafræði
- byggingu atóma og lotukerfinu
- byggingu sameinda og gerð efnatengja
- mólum og mólmassareikningum
- mismunandi efnahvörfum
- ástandsjöfnu gastegunda

LEIKNIVIÐMIÐ - Nemandi skal hafa öðlast leikni í að:

- nota grunnhugtök í efnafræði
- reikna reynsluformúlu efna, atómmassa, fjölda öreinda í atómi o.fl.
- nota rafdrægni til að skilgreina efnatengi
- rita nafn og formúlu ólífrænna efna
- reikna út mól, massa og mólmassa
- reikna út magnbundna þætti efnahvarfa
- reikna út þrýsting, rúmmál, mól og hita í kjörgasi

HÆFNIVIÐMIÐ -

Nemandi skal geta hagnýtt þá almennu þekkingu og leikni sem hann hefur aflað sér til að:

- nýta lotukerfið m.a. til að finna og útskýra eiginleika frumefna og jóna
- nýta þekkingu úr öðrum greinum við verkefnalausnir í efnafræði
- meta hvort niðurstöður útreikninga og mælinga séu raunhæfar
- tengja efnafræðina við daglegt líf fólks og umhverfi og sjá notagildi hennar
- nýta þekkingu á efnajöfnum og mólhugtakinu til þess að útskýra magnbundna þætti efnahvarfa

NÁMSMAT:

Lögð er áhersla á fjölbreytt námsmat með leiðsögn. Námsmatið er í höndum kennara viðkomandi áfanga en þarf að fylgja þeim reglum sem kveðið er á um í skólanámskrá VMA.

Almenn efnafræði
EFNA2ME05 fjarnám
Námsáætlun vorönn 2026

Verkenntaskólinn á Akureyri

NÁMSGÖGN:

Ekki er vísað á sérstaka námsbók. **Nemendur þurfa ekki að vera með kennslubók. Allt efni áfangans er í Moodle.**

Miðað er við efnistöð í kennslubók sem fæst eingöngu á rafrænu formi.
Hún heitir: Töfrar efnafræðinnar eftir Guðjón Andra Gylfason, útgáfa 2024.
bokhladan.is/nemendur/

Til eru óteljandi kennslubækur í almennri efnafræði á íslensku og erlendum tungumálum og þær taka fyrir sömu atriðin og eru á dagskrá hér. Á vefnum t.d. á Youtube eru nægjanlegar upplýsingar og útskýringar þannig að hægt er að vera kennslubókarlaus ef nemar passa að leita að umfjöllun um þau hugtök sem tekin eru fyrir. Til dæmis frá Khan Academy. Sjá slóðir og frekari upplýsingar á **Moodle svæði áfangans**. Kennari sér um að skrá nemendur í áfangann á Moodle.

NÁMSMAT OG VÆGI NÁMSMATSPÁTTA:

Matsform: ☐ Símat ☒ Lokapróf ☐ Lokaverkefni		
Námsmats- þættir	Lýsing námsmatspáttar	Vægi
Heimaverkefni - skilaverkefni	Þrettán skilaverkefni - heimaðæmi HV sem verður að finna inn á Moodle, tólf bestu gilda til einkunnar (3.33% hvert þeirra).	40%
Viðtal og markmiðs- setning	Viðtal sem kennari tekur við hvern nema fyrir miðja önn þar sem nemi staðfestir þátttöku og markmið eru sett. Þetta viðtal er skylda til að ljúka áfanganum.	5%
Miðannarpróf.	Próf / verkefni í Moodle þar sem takmarkaður tími er til að leysa prófið, nemar setja öll svör inn í Moodle. Nemar velja sér tíma til að leysa prófið innan ákveðinnar viku.	10%
Lokapróf	Skriflegt lokapróf á pappír í prófalotu, á prófstað og eingöngu með hjálparhefti sem fylgir prófi.	45%
Valið verkefni	Nemandi getur valið að skila stærra verkefni sem kennari leggur fyrir þar sem þarf að tengja efni áfangans við dæmi úr daglegu lífi og atvinnulífi. Það getur verið ritgerð eða glærukynning. Sjá verkefnislýsingu í Moodle. Skila þarf heimildaskrá og uppfylla kröfur um meðferð heimilda við skil á verkefninu. Við þetta lækkar vægi lokaprófs í 35%.	(10%)
	Samtals:	100%
<u>Einkunnir fyrir hvern námsmatsþátt eru birtar í INNU eftir einkunnareglu áfanga.</u>		
Annað: ATH: Nemandi verður að ná a.m.k. 4,0 á lokaprófinu svo vetrareinkunn gildi til lokaeinkunnar. ATH skylda er að taka þátt í viðtali fyrir miðja önn.		

Almenn efnafræði
EFNA2ME05 fjarnám
Námsáætlun vorönn 2026

Verkefnitaskólinn á Akureyri

ÁÆTLUN UM YFIRFERÐ OG FYRIRLÖGN NÁMSMATSÞÁTTA:

Tímabil Viku- númer	Námsefni (verklegt og bóklegt)	Heimavinna / skilaverkefni	Vægi námsmats- þátta
4	Inngangur, frumefni, efnasambönd, SI kerfi, markverðir stafir, mælióvissa og fleira.	HV 1	3.33%
5 – 6	Atóm, öreindir, sætistala, massatala, atómmassi, rafeindaskipan, ísótópar/samsætur.	HV 2 HV 3	3.33% 3.33%
7	Jónir, jónefni, heiti jónefna og fleira.	HV 4	3.33%
8	Sameindaefni, sameindir, samgild tengi, rafneikvæðni, skautuð samgild tengi, nafnakerfi, bygging sameinda.	HV 5	3.33%
9 - 11	Magnbundnir reikningar, mólhugtakið, málmassi, efnajöfnur, takmarkandi hvarfefni, ofgnótt hvarfefnis og afgangur, lausnir og mólstyrkur. Mikil áhersla lögð á þennan hluta. Viðtal og miðannarpróf	HV 6 HV 7 HV 8 viðtal Moodle próf	3.33% 3.33% 3.33% 5% 10%
12	Millisameindakraftar, vetnistengi, vökvar og fleira.	HV 9	3.33%
13 - 16	Efnahvörf. Fellingahvörf, sýru-basahvörf og oxunar-afoxunarhvörf. Páskafri	HV 10 HV 11	3.33% 3.33%
17 - 18	Gös, gastegundir, eiginleikar, þrýstingur, gaslögmál, gasfasti, kjörgaslögmálið og fl. Skila verkefni sem gildir 10% ef nemi velur að gera það.	HV 12 HV 13 (val um lokaverkefni)	3.33% 3.33% (10%)
19 - 20	Lokapróf í prófalotu	Lokapróf	45% (35%)

Allt efni áfangans verður á Moodle.

Leiðbeiningabréf frá kennara í Moodle eru mjög mikilvæg.